

ALKOHOLILAIN MUISTIKIRJA
PIENPANIMOILLE, TISLAAMOILLE JA
TILAVIINIYRITYKSILLE

OSA I. Anniskelu

SISÄLLYS

Johdanto

1. Luvanvaraisuus
2. Anniskelupassi
3. Viranomaisilmoitukset
4. Anniskeluajat
5. Alkoholimäärät ja tarjoiluannokset
6. Omavalvonta ja vastuullinen anniskelu
7. Asiakasvalvonta / järjestyksen valvonta
8. Tiivistelmä

JOHDANTO

Hyvä lukija,

tämä Juomien Uusimaa -hankkeen yhteistyökumppaneille tuotettu muistikirja kokoaa keskeiset alkoholilainsäädännön seikat yhteen paikkaan anniskelun näkökulmasta. Tämä saattaa olla tuttua kauraa tai ensikosketuksesi alkoholilainsäädännön koukeroihin. Voit hyödyntää tätä muistikirjaa tarkistuslistana tai vaikkapa liiketoiminnan suunnittelun tukena, mikäli olet aloitteleva yrittäjä.

Tämä on yksi kolmesta muistikirjasta, jotka olemme koonneet pitäen mielessä erityisesti pienpanimo-, siiderimö- ja tislaamotoimijoita, jotka tuottavat alkoholijuomia.

Muistikirjojen osat ovat:

- Osa 1. Anniskelu
- Osa 2. Vähittäismyynti omissa tiloissa
- Osa 3. Mainonta ja markkinointi

Oppaan lopussa on tiivistelmä, jonka voit tulostaa esimerkiksi huoneentauluksi.

Keskeiset linkit:

[Alkoholijuomien anniskelu \(LVV\)](#)

[Alkoholi \(LVV\)](#)

[Anniskelupassi \(LVV\)](#)

[Anniskelun puolivuosi-ilmoitus \(LVV\)](#)

[Sähköinen alkoholielinkeinorekisteri \(Allu, LVV\)](#)

[Alkoholilainsäädäntö \(Finlex\)](#)

[Alkoholijuomien anniskelun omavalvontasuunnitelma](#)

Päivitetty kesäkuussa 2026.

Kuvitus kuvat: Adobe Stock

I. ANNISKELU ON LUVANVARAISTA

Anniskelulupa vaaditaan aina kaikille yli 2,8 % -vahvuisille alkoholijuomille.

Lupa haetaan Lupa- ja valvontavirastolta 1–2 kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

LISÄTIETOA ANNISKELULUVASTA (LVV.FI)

Lupa on yritys- ja toimipaikkakohtainen.

Tilaisuuksia ja tapahtumia varten voi hakea määräaikaista anniskelulupaa.

Etukäteen hyväksytyssä anniskelupaikassa riittää ilmoitus viimeistään 72 tuntia ennen tapahtumaa.

- Etukäteen hyväksytty anniskelupaikka = anniskelualueen tai -alueiden muodostama tilakokonaisuus
- Anniskelualue = alue, jolla alkoholijuomia saa nauttia

Anniskelupaikan hyväksymistä tapahtumia varten haetaan alkoholihallinnon sähköisessä asiointissa.

Hae hyväksyntää viimeistään kuukausi ennen toiminnan alkamista.

LISÄTIETOA MÄÄRÄAIKAISISTA LUVISTA (LVV.FI)

2. ANNISKELUPASSI

Anniskelupaikalle on nimettävä vastaava hoitaja, jolla on lain vaatima anniskelupassi.

LISÄTIETOA ANNISKELUPASSISTA (LVV.FI)

Anniskelupassin voi suorittaa mm. helposti verkossa (anniskelupassit.fi) tai ravintola-alan oppilaitoksissa.

3. ANNISKELUN PUOLIVUOSI-ILMOITUS

Anniskelusta on tehtävä ilmoitus kaksi kertaa vuodessa Lupa- ja valvontavirastolle.

PUOLIVUOSI-ILMOITUS, OHJE (LVV.FI)

→ Tammi-kesäkuun myynnit ilmoitetaan heinäkuun loppuun mennessä

→ Heinä-joulukuun myynnit ilmoitetaan tammikuun loppuun mennessä

4. ANNISKELUAJAT

Anniskelu on sallittua pääsääntöisesti kello 9–01.30:n välillä.

Anniskelua voi jatkaa kello 03:een ilman erillistä ilmoitusta tai hakemusta

- itsenäisyyspäivän
- uudenvuoden
- vapun ja
- juhannusaattona

Anniskelun jatkoajasta sisätiloissa kello 04:ään asti ilmoitetaan sähköiseen alkoholielinkeinorekisteriin.

ALLU.LVV.FI

Muutos astuu voimaan noin kolmessa viikossa.

5. ALKOHOLIMÄÄRÄT JA TARJOILUANNOKSET

Alkoholijuomaa saa myydä anniskelussa nautittavaksi vain avatuissa pakkauksissa tai annosteltuna lasiin tai muuhun astiaan (AlkoL 41 §).

Avaamattomista pakkauksista voidaan anniskella esim. majoitustiloissa ja kokoustiloissa suljetulle seurueelle, kun tarjolla olevien alkoholijuomien määrä on rajoitettu asiakasmäärän ja anniskelun valvonnan vaatimusten mukaisesti.

Alkoholilaki (41 §) määrittelee kiinteät perusannokset:

- väkevät alkoholijuomat 4 cl
- miedot viinit (8–15 %) 12 cl
- väkevät viinit ja välituotteet (15–22 %) 8 cl
- muut miedot juomat, kuten olut ja siideri, 33 cl.

Myös muut annoskoot ovat sallittuja perusannosten ohella, mutta luvanhaltijan on määriteltävä ne ja merkittävä ne hinnastoon ja omavalvontasuunnitelmaan.

FINLEX.FI

6. OMAVALVONTA JA VASTUULLINEN ANNISKELU

Omaevalvontasuunnitelma on pakollinen ja toimipaikkakohtainen.

Suunnitelman avulla varmistetaan anniskelulainsäädännön noudattaminen.

Suunnitelmassa kuvataan anniskeluun liittyviä riskejä, ongelmia ja uhkatekijöitä ja keinot, miten niitä hallitaan ja ehkäistään.

Suunnitelmaa pitää päivittää aina toiminnan muuttuessa.

OMAVALVONTASUUNNITELMA

7. ASIAKASVALVONTA / JÄRJESTYKSEN VALVONTA

Anniskeluluvan haltija ja henkilökunta vastaavat toimipaikan valvonnasta ja järjestyksestä.

Anniskelun jatkuessa kello 01.30:n jälkeen toimipaikassa on oltava yksi järjestyksenvalvoja jokaista sataa asiakasta kohti.

8. TARKISTUSLISTA ENNEN ANNISKELUA

- Anniskelulupa
- Anniskelupassi
- Anniskelun puolivuosi-ilmoitukset heinä- ja tammikuun loppuun mennessä
- Omavalvontasuunnitelma

1. ANNISKELU ON LUVANVARAISTA

Anniskelulupa vaaditaan aina kaikille yli 2,8 % -vahvuisille alkoholijuomille.

Lupa haetaan Lupa- ja valvontavirastolta 1–2 kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

LISÄTIETOA ANNISKELULUVASTA (LVV.FI)

Lupa on yritys- ja toimipaikkakohtainen.

Tilaisuuksia ja tapahtumia varten voi hakea määräaikaista anniskelulupaa

Etukäteen hyväksytyssä anniskelupaikassa riittää ilmoitus viimeistään 72 tuntia ennen tapahtumaa.

- Etukäteen hyväksytyt anniskelupaikka = anniskelualueen tai -alueiden muodostama tilakokonaisuus
- Anniskelualue = alue, jolla alkoholijuomia saa nauttia

Anniskelupaikan hyväksymistä tapahtumia varten haetaan alkoholihallinnon sähköisessä asiointissa.

Hae hyväksyntää viimeistään kuukausi ennen toiminnan alkamista.

LISÄTIETOA MÄÄRÄAIKAISISTA LUVISTA (LVV.FI)

FINLEX.FI

2. ANNISKELUPASSI

Anniskelupaikalle on nimettävä vastaava hoitaja, jolla on lain vaatima anniskelupassi.

LISÄTIETOA ANNISKELUPASSISTA (LVV.FI)

Anniskelupassin voi suorittaa mm. helposti verkossa (anniskelupassit.fi) tai ravintola-alan oppilaitoksissa.

3. ANNISKELUN PUOLIVUOSI-ILMOITUS

Anniskelusta on tehtävä ilmoitus kaksi kertaa vuodessa Lupa- ja valvontavirastolle.

PUOLIVUOSI-ILMOITUS, OHJE (LVV.FI)

OMAVALVONTASUUNNITELMA

→ Tammi-kesäkuun myynnit ilmoitetaan heinäkuun loppuun mennessä

→ Heinä-joulukuun myynnit ilmoitetaan tammikuun loppuun mennessä

4. ANNISKELUAJAT

Anniskelu on sallittua pääsääntöisesti kello 9–1.30:n välillä.

Anniskelua voi jatkaa kello 3:een ilman erillistä ilmoitusta tai hakemusta

- itsenäisyyspäivän
- uudenvuoden
- vapun ja
- juhannusaattona

Anniskelun jatkoajasta sisätiloissa kello 4:ään asti ilmoitetaan sähköiseen alkoholielinkeinorekisteriin.

ALLU.LVV.FI

Muutos astuu voimaan noin kolmessa viikossa.

5. ALKOHOLIMÄÄRÄT JA TARJOILUANNOKSET

Alkoholijuomaa saa myydä anniskelussa nautittavaksi vain avatuissa pakkauksissa tai annosteltuna lasiin tai muuhun astiaan (AlkoL 41 §).

Avaamattomista pakkauksista voidaan anniskella esim. majoitustiloissa ja kokoustiloissa suljetulle seurueelle, kun tarjolla olevien alkoholijuomien määrä on rajoitettu asiakasmäärän ja anniskelun valvonnan vaatimusten mukaisesti.

Alkoholilaki (41 §) määrittelee kiinteät perusannokset:

- väkevät alkoholijuomat 4 cl
- miedot viinit (8–15 %) 12 cl
- väkevät viinit ja välituotteet (15–22 %) 8 cl
- muut miedot juomat, kuten olut ja siideri, 33 cl.

Myös muut annoskoot ovat sallittuja perusannosten ohella, mutta luvanhaltijan on määriteltävä ne ja merkittävä ne hinnastoon ja omavalvontasuunnitelmaan.

6. OMAVALVONTA JA VASTUULLINEN ANNISKELU

Omaavalvontasuunnitelma on pakollinen ja toimipaikkakohtainen.

Suunnitelman avulla varmistetaan anniskelulainsäädännön noudattaminen.

Suunnitelmassa kuvataan anniskeluun liittyviä riskejä, ongelmia ja uhkatekijöitä ja keinot, miten niitä hallitaan ja ehkäistään.

Suunnitelmaa pitää päivittää aina toiminnan muuttuessa.

7. ASIAKASVALVONTA / JÄRJESTYKSEN VALVONTA

Anniskeluluvan haltija ja henkilökunta vastaavat toimipaikan valvonnasta ja järjestyksestä.

Anniskelun jatkuessa kello 1.30:n jälkeen toimipaikassa on oltava yksi järjestyksenvalvoja jokaista sataa asiakasta kohti.

JUOMIEN UUSIMAA

Tämä muistikirja on tuotettu osana Juomien Uusimaa – Pienpanimoiden, siideri- ja tilaviiniyritysten sekä tislaamojen palveluliiketoiminnan ja vierailukeskusten kehittäminen -hanketta. Hanketta rahoittavat Euroopan unionin aluekehitysrahasto (EAKR) ja Haaga-Helia AMK.

Haaga-Helia

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Euroopan unionin
osarahoittama